

OPINIA PRAWNA

DATA: 24 PAŹDZIERNIKA 2017 ROKU

OD: adwokat Mariki Werner-Tokarczyk
adwokat Anny Danielewicz – Wilińskiej
adwokat Katarzyny Skubik - Cicheckiej
Ochman i Partnerzy

DO: Polskiej Rady Centrów Handlowych
Dyrektor Generalny – Pan Radosław Knap

Niniejsza Opinia Prawna sporządzona została w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 688) o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli;
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483);
3. Kodeks Pracy z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. Nr 24, poz. 141);
4. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej;
5. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. UE 2016 C 202);
6. Rozporządzenie Rady (UE) 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 TFUE (Dz.U. L 248 z 24.9.2015);
7. Dyrektywa (UE) 2015/153 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie przepisów technicznych oraz za sad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. L 241 z 17.9.2015).

I. PRZEDMIOT OPINII

Przedmiotem opinii jest obywatelski projekt ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę, wniesiony zgodnie z postanowieniami art. 7 ust. 2, art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli, który wpłynął do Sejmu w dniu 22 września

2016 r. wraz z uzasadnieniem – druk nr 870 (dalej jako: „**Pierwszy Projekt**”) oraz wniesionymi do niego przez Podkomisję stałą do spraw rynku pracy poprawkami z dnia 11 października 2017 r. wraz z uzasadnieniem (dalej jako „**Poprawki**”). Projekt ustawy po zmianach przyjętych przez Podkomisję w wersji zamieszczonej w sprawozdaniu Podkomisji z dnia 12 października 2017 r. jako projekt ustawy o ograniczeniu handlu w niedzielę i święta oraz w niektóre inne dni, zwany będzie dalej „**Drugim Projektem**”.

II. STAN FAKTYCZNY

Pierwszy Projekt określał zasady zakazu handlu w placówkach handlowych w niedzielę oraz w wigilię Bożego Narodzenia i Wielką Sobotę oraz zasady zakazu wykonywania innych czynności sprzedażowych w podmiotach świadczących usługi na rzecz handlu na terenie Polski i handlu poza jej granicami, a także odstępstwa od tych zasad. Definiował pojęcia m.in. placówki handlowej, podmiotu świadczącego usługi na rzecz handlu, pojęcia handlu i innych czynności sprzedażowych, niedziel i stacji paliw płynnych. Zawierał również samodzielną definicję zatrudnionego i zatrudnienia, obejmującą nie tylko zatrudnienie na podstawie umowy o pracę, powołania, mianowania czy spółdzielczej umowy o pracę, lecz także na podstawie umów zlecenia czy umów o dzieło. Przewidywał wyjątki od zakazu handlu w niedzielę zarówno o charakterze podmiotowym (placówki handlowe lub podmioty świadczące usługi na rzecz handlu, w których czynności wykonują jedynie przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi wykonującymi we własnym imieniu działalność gospodarczą, z wyłączeniem takich przedsiębiorców działających na zasadzie umów franczyzy czy agencyjnych), jak i bazujące na przedmiocie działalności danej placówki (np. apteki, piekarnie), powierzchni danej placówki, jej lokalizacji (np. w zakładach hotelarskich, zakładach opieki zdrowotnej) oraz wysokości obrotu przez nią osiąganego, a także wskazywał siedem niedziel w roku kalendarzowym, w które handel miałby być dozwolonym. Pierwszy Projekt wprowadzał sankcję karną za dopuszczenie się handlu oraz wykonywania innych czynności sprzedażowych w sposób sprzeczny z ustawą w postaci grzywny, kary ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch. Nakładał również na przedsiębiorców dodatkowy obowiązek sprawozdawczy w zakresie deklaracji wysokości obrotu i zawierał delegację dla Ministra Właściwego do spraw finansów do wydania rozporządzenia określającego wzór deklaracji wraz z objaśnieniami co do sposobu prawidłowego jej wypełnienia i terminu składania.

Opinie do Pierwszego Projektu złożyli: Związek Powiatów Polskich, województwa pomorskie, lubuskie i śląskie, Główny Inspektor Pracy, Związek Pracodawców Business Centre Club, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych i NSZZ „Solidarność”, wypowiedział się również na piśmie Prokurator Generalny. W opiniach tych podnoszone były liczne wątpliwości, odnoszące się zarówno do samej idei wprowadzenia zakazu handlu w niedzielę, jak i co do zakresu regulacji, przyjętych rozwiązań, techniki legislacyjnej i sposobu procedowania oraz brzmienia poszczególnych postanowień Pierwszego Projektu. Podnoszone były również wątpliwości dotyczące procedury przyjęcia ustawy oraz jej zgodności z konstytucją i prawem europejskim. Część z postulowanych zmian została przez Podkomisję uwzględniona, jednakże nie wszystkie wady

Pierwszego Projektu zostały usunięte Poprawkami, pozostały również aktualne zastrzeżenia odnośnie przebiegu procesu legislacyjnego.

III. ANALIZA PRAWNA

Procedura legislacyjna

Kwestią, która była podnoszona w większości opinii, było tempo, w jakim tak znaczne i brzemiennie w skutki dla całego społeczeństwa i gospodarki zmiany są procedowane. Podnoszono, z czym nie sposób się nie zgodzić, iż czas, wyznaczony na konsultacje społeczne Pierwszego Projektu był zbyt krótki, co uniemożliwiło szczegółową analizę Pierwszego Projektu oraz przygotowanie pogłębionych opinii, a w konsekwencji uczyniło konsultacje społeczne iluzorycznymi. Trudno również oprzeć się wrażeniu, iż projekt ustawy nie został poddany dostatecznej i rzetelnej analizie w zakresie jej skutków społeczno-gospodarczych. W uzasadnieniu Pierwszego Projektu możemy przeczytać wiele arbitralnych stwierdzeń, nie popartych szerszymi badaniami. Wprowadzenie tak daleko idących zmian bez dostatecznego rozeznania w ich skutkach wydaje się zbyt pochopne. Należy również zauważyć, iż zmiany te dotkną nie tylko podmioty trudniące się handlem, ale również te, które są z handlem powiązane – jako producenci, dostawcy usług logistycznych, magazynowych, wynajmujący powierzchnie handlowe, świadczący usługi ochroniarskie, sprzątania, czy inne niezbędne dla działania placówek handlowych, a także szeregowych pracowników tych podmiotów i wreszcie – konsumentów. Mogą one również spowodować zmniejszenie przychodów z tytułu podatków na rzecz Skarbu Państwa i samorządu terytorialnego. W przypadku tak szerokiego zakresu skutków wprowadzenia proponowanej ustawy zasadnym byłoby przeprowadzenie referendum.

Sposób procedowania projektu budzi jeszcze inne poważne wątpliwości związane z legalnością trybu procedowania. Pierwszy Projekt zaczęto procedować w trybie przewidzianym dla zwykłych ustaw. Pierwszy Projekt zawierał w art. 3 ust. 5-9, art. 4 i art. 5 regulacje częściowo dotyczące materii uregulowanej w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks Pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm., dalej jako: „KP”), a w art. 6 – przepis karny. W uzasadnieniu Pierwszego Projektu wyjaśniono, że konieczna będzie nowelizacja KP. Ową niewątpliwą wadę proponowanego rozwiązania Podkomisja próbowała usunąć Poprawką nr 4 (odsyłającą w zakresie nieuregulowanym do KP), Poprawką nr 7 (usuającą częściowo przepisy regulujące materię obejmującą m.in. zakres przewidziany dla prawa pracy), Poprawką nr 9 (zawierającą przepisy karne) oraz Poprawką nr 10 (wprowadzającą zmiany w przepisach obowiązujących i przepis końcowy). W wyniku wprowadzonych zmian, art. 7 Drugiego Projektu wprowadza zmiany w KP, art. 7a wprowadza zmiany w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713 z późn. zm.), art. 7b – zmianę ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713 z późn. zm.), a art. 7c – zmianę ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962). Należy jednak zauważyć, że nowelizacja kodeksu wymaga innego sposobu procedowania.

Regulamin Sejmu stanowi, że zmian treści kodeksów nie można wprowadzić zwykłą ustawą, lecz wymaga to specjalnego, odrębnego trybu, który nie został zachowany. Wątpliwości co do powyższego zgłosiło m.in. Biuro Legislacyjne Sejmu. Biuro Analiz Sejmowych już rozpoczęło prace nad analizą zgodności dotychczasowych prac nad projektem z Regulaminem Sejmu. Zmiana trybu postępowania z projektem już w trakcie trwania prac nad nim, rok po pierwszym czytaniu projektu, może okazać się niemożliwa. Zwolennicy tezy o dopuszczalności takiego rozwiązania argumentują, iż dopiero Drugi Projekt stał się projektem zmian w kodeksie w rozumieniu Regulaminu Sejmu i dopiero od tego momentu należy stosować odpowiedni tryb. Wskazują oni, iż udało się zachować 14-dniowy termin doręczenia posłom druku przed pierwszym czytaniem projektu, przewidziany w Regulaminie Sejmu dla projektów zmian kodeksu, a także, iż możliwe jest zachowanie pozostałych wymagań przewidzianych dla trybu wprowadzania zmian w kodeksach (14-dniowy termin doręczenia druku posłom przed drugim czytaniem projektu, skierowanie projektu do Komisji Nadzwyczajnej), choć wydłużyłoby to znacznie prace nad projektem. Argumentacja ta jest jednak chybiona. W Regulaminie Sejmu brak jest postanowień umożliwiających zmianę trybu procedowania ustawy po rozpoczęciu procesu legislacyjnego, co może wzbudzić uzasadnione podejrzenia co do legalności dokonania takiej zmiany. Zasadnym jest zatem przyjęcie, iż skoro nie zostały spełnione warunki szczególne odnoszące się do procesu legislacyjnego projektów zakładających zmiany w kodeksach to prace legislacyjne nad Drugim Projektem powinny być wszczęte od nowa (procedowane jako nowy projekt). Alternatywnym rozwiązaniem byłoby wyłączenie postanowień przewidzianych w Poprawce nr 10 do osobnego projektu ustawy, procedowanego już od samego początku jako zmiany kodeksów. Jednakże z uwagi na konieczność jednoczesnego wejścia w życie tych zmian z wejściem w życie ustawy o handlu w niedzielę i święta oraz niektóre inne dni oraz długotrwałość procedowania zmian w kodeksach, spowodowałoby to znaczne przesunięcie zaplanowanego terminu wejścia w życie nowych przepisów.

Procedowanie ustawy zgodnie z dotychczasowym trybem lub zmiana trybu w trakcie procedowania doprowadzi do wniosku, iż doszło do naruszenia Regulaminu Sejmu. Wówczas wystąpi przesłanka do zaskarżenia ustawy do Trybunału Konstytucyjnego, który może stwierdzić niespełnienie wymogów należytej legislacji, czyli naruszenie art. 2 lub zasady praworządności, czyli art. 7 Konstytucji, o ile uzna, że z uwagi na powyższe nie było okazji do należytej analizy zmian materii kodeksowej i ich skutków, czy wyrażenia przez posłów ich opinii w sprawie (tak Trybunał Konstytucyjny uzasadnił niezgodność z konstytucją nowelizacji kodeksu karnego w sprawie K 5/07). Wyżej wskazane zasady konstytucyjne mogą zostać również naruszone przez fakt dokonania zmian w ustawie o zasadniczym znaczeniu dla określonej gałęzi prawa, jaką jest kodeks, przez ustawę o stosunkowo wąskim zakresie regulacji, a także nieuzasadnione pomieszczenie w jednej ustawie nadmiernie zróżnicowanej (pozbawionej związków tematycznych czy funkcjonalnych) materii (wadliwości stwierdzone również w powołanym wyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego).

Podsumowując powyższe rozważania dotyczące prawidłowości procedowania nad projektem przez Sejm, stwierdzić należy, iż najbezpieczniejszym i budzącym najmniej wątpliwości rozwiązaniem byłoby wyłączenie przepisów nowelizujących zawartych w Rozdziale 4 Drugiego Projektu do osobnego projektu

i procedowanie go od początku w trybie przewidzianym dla zmian kodeksów. Koniecznym byłoby zarazem przyjęcie takich samych dat wejścia w życie dla obu ustaw.

Konieczność notyfikacji projektu KE i pomoc publiczna

Kolejnym problemem może być też ewentualna konieczność notyfikowania zmian w Komisji Europejskiej. Zgodnie z artykułem 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz rozporządzeniem Rady (UE) 2015/1589 z 13 lipca 2015 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania art. 108 TFUE wszelkie plany przyznania pomocy publicznej, m.in. projekty ustaw, których treść stanowią plany przyznania lub zmiany udzielanej pomocy, wymagają notyfikacji Komisji Europejskiej. Jednocześnie Dyrektywa 2015/153 Parlamentu Europejskiego i Rady z 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w zakresie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego wprowadza obowiązek notyfikacji Komisji Europejskiej przepisów technicznych, tj. m.in. przepisów dotyczących usług normalnie świadczonych za wynagrodzeniem, które jednocześnie są świadczone na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie ich odbiorcy. Projekt ustawy mimo ograniczenia możliwość prowadzenia działalności handlowej wielu podmiotom, szeroko określa listę tych, które taki handel mogą prowadzić. Może to zostać potraktowane jako pomoc publiczna, a to spowoduje konieczność notyfikacji projektu. Zgodnie z art. 107 ust. 1 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), o pomocy publicznej można mówić, gdy spełnione są łącznie następujące warunki: przyznawana jest ona przez Państwo lub pochodzi ze środków państwowych, stanowi korzyść ekonomiczną, której przedsiębiorstwo nie uzyskałoby w normalnych warunkach, ma charakter selektywny, zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Należy stwierdzić, że projekt ustawy o zakazie handlu w niedzielę w sposób niewątpliwy wprowadza ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej, które mają charakter selektywny (liczne grupy podmiotów wyłączone spod działania ograniczenia), a tym samym grozi zakłóceniem konkurencji poprzez przyznanie pewnej grupie podmiotów przewagi konkurencyjnej nad pozostałymi, czym przyczynia się do uzyskania przez nie korzyści ekonomicznych, które nie uzyskałyby w normalnych warunkach (możliwość handlu w niedzielę przyciągnie konsumentów do tych podmiotów w te dni). Ani autorzy Pierwszego Projektu, ani przewodniczący Podkomisji nie ukrywają faktu, iż jednym z celów wprowadzanych zmian jest właśnie wypracowanie takiej przewagi konkurencyjnej dla małych sklepów kosztem sklepów wielkopowierzchniowych.

Z kolei zgodnie z Drugim Projektem za placówkę handlową uważa się także platformy i sklepy internetowe, jeżeli w takich placówkach praca jest wykonywana przez pracowników lub zatrudnionych. Jednocześnie, co prawda wyłączeniem z zakazu handlu objęte są sklepy i platformy internetowe, jeżeli sprzedaż ma charakter zautomatyzowany. Powyższe powoduje pojawienie się wątpliwości co do zakresu objęcia regulacją działalności sklepów internetowych. Jednakże jasnym jest, iż w zamierzeniu ustawodawcy materia Drugiego Projektu ma choć częściowo ich dotyczyć, a tym samym dotyka usług społeczeństwa informacyjnego i podlega notyfikacji.

Konieczność notyfikacji projektu ustawy Komisji Europejskiej nie ulega wątpliwości, pojawiają się one jednak na etapie analizy, czy w przypadku uznania, iż przepisy te wprowadzają pomoc publiczną, jej przyznanie uznane zostanie za zgodne z zasadami jej przyznawania. Brak jest wyjątków od zasady nieprzyznawania pomocy publicznej, które można by jednoznacznie zidentyfikować z niniejszym przypadkiem. Również objęcie wyłączeniem z zakazu handlu w niedziele Poczty Polskiej S.A. budzi poważne wątpliwości.

Poza możliwością naruszenia przez projektowaną ustawę prawa unijnego, występuje również możliwość naruszenia przepisów konstytucji w zakresie szerszym niż omawiany wyżej przy rozważaniu prawidłowości procedowania ustawy.

Wątpliwości co do zgodności projektu z Konstytucją

W pierwszej kolejności należałoby skonfrontować treść projektu ustawy z art. 32 Konstytucji, statuującym zasadę równości wobec prawa, mającym na celu zapewnienie równego traktowania przez władze publiczne i zakazującego dyskryminacji w życiu społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Zgodnie z tą zasadą, wszystkie podmioty charakteryzujące się daną cechą istotną mają być traktowane tak samo. Ustawa narusza tę konstytucyjną zasadę, ponieważ wprowadza nieuzasadnione różnicowanie pomiędzy podmiotami trudniącymi się handlem i czynnościami związanymi z handlem, a nawet szerzej – pomiędzy tymi podmiotami, a podmiotami prowadzącymi inne rodzaje działalności gospodarczej (produkcja, usługi itp.), których zakaz handlu w niedzielę nie dotyczy. Pojawia się również (m.in. w opinii przedłożonej do Pierwszego Projektu przez OPZZ) zarzut nieuprawnionego różnicowania sytuacji pracowników, których tylko część objęta ma być ochroną wynikającą z zakazu handlu w niedziele. Wskazując na konkretne przykłady nieuzasadnionego różnicowania, podnieść należy, że:

- a) zakaz prowadzenia handlu w określone ustawą dni nie obowiązuje m.in. kwiaciarni czy placówek sprzedających pamiątki, upominki i dewocjonalia, co nie ma żadnego jednoznacznego uzasadnienia;
- b) art. 6 ust. 24 ustawy może sugerować, że dyskryminowani będą przedsiębiorcy prowadzący działalność handlową w ramach systemu franczyzowego czy agencyjnego, natomiast przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi i prowadzący działalność we własnym imieniu i wyłącznie osobiście, przez co należy rozumieć np. małe osiedlowe sklepiki funkcjonujące pod własnym logo takim zakazem ustawowym nie będą objęte. W ten sposób dochodzi do różnicowania poszczególnych przedsiębiorców, bez wskazania jakiegokolwiek uzasadnienia; Wadliwość sformułowania przyjętego w omawianym przepisie powoduje ponadto powstanie wątpliwości, czy przedsiębiorca prowadzący działalność we własnym imieniu, ale zatrudniający pracownika, będzie mógł otworzyć swoją placówkę w niedzielę pod warunkiem, iż sam będzie prowadził handel („wyłącznie osobiście” nie zawiera wskazania, iż dotyczy sposobu prowadzenia działalności w niedzielę, sugeruje raczej, że chodzi o sposób prowadzenia działalności w każdym czasie);

- c) z uwagi na przewidywane możliwe skutki ustawy, tj. zamykanie przez właścicieli centrów handlowych w niedziele (poza centrami, na terenie których znajdują się kina), celem ograniczenia kosztów, możliwe jest, iż podmioty podlegające wyłączeniu z ustawy, a nawet takie, których ustawa w ogóle nie dotyczy (n. restauracje, lokale usługowe) nie będą mogły prowadzić działalności w te dni, co powoduje ich pośrednią dyskryminację z uwagi na miejsce prowadzenia działalności.

Odnosić można również naruszenie art. 22 Konstytucji, tj. zasady wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Ustawa zasadnicza przewiduje co prawda możliwość ograniczenia wolności działalności gospodarczej, ale tylko i wyłącznie ze względu na ważny interes społeczny. Ustawodawca nigdzie nie uzasadnia jednak tego interesu społecznego, nie wykazuje również, iż ograniczenie ma charakter niezbędny i proporcjonalny.

Vacatio legis

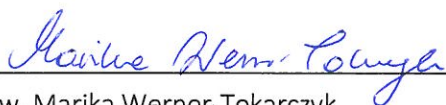
Odniesć należy się również do terminu wejścia w życie procedowanej Ustawy. Pierwszy Projekt przewidywał bardzo krótkie, bo tylko 14 – dniowe vacatio legis, natomiast Drugi Projekt zakłada, że Ustawa wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2018 r. Wskazać należy, iż obydwa terminy są terminami zbyt krótkimi i niewystarczającymi dla zapewnienia wszystkim jednostkom: osobom fizycznym, przedsiębiorcom, spółkom możliwości zapoznania się z nowym prawem i dostosowaniem się do niego w należyty sposób. Ustawodawstwo określa minimalną długość okresu vacatio legis na poziomie 14 dni. Jedynie w nadzwyczajnych przypadkach istnieje możliwość skrócenia okresu vacatio legis, a nawet – jeżeli wymaga tego ważny interes państwa a zasady demokratycznego państwa prawnego się temu nie sprzeciwiają – dopuszcza się wprowadzenie aktu normatywnego w życie z dniem jego ogłoszenia. W każdym jednak przypadku musi to być uzasadnione szczególnymi okolicznościami związanymi z koniecznością wcześniejszego wejścia w życie aktu normatywnego. W sytuacji, gdy ustawodawca ingeruje w status prawny jednostki, wprowadza zmiany o charakterze systemowym, co wymaga więcej czasu na dostosowanie się do nowej rzeczywistości prawnej, konieczne staje się odpowiednie wydłużenie okresu vacatio legis. Jego długość uzależniona jest od stopnia skomplikowania aktu normatywnego i głębokości jego ingerencji w prawa i wolności jednostki. Długość okresu vacatio legis powinien pozostawiać jednostce możliwość dostosowania się do treści nowego prawa. Projekt wprowadzając zakaz handlu w niedzielę oraz zakaz świadczenia innych usług sprzedażowych w niedzielę, wprowadza istotną zmianę w funkcjonowaniu branży handlowej, produkcyjnej, usługowej, dystrybucyjnej oraz logistycznej. Wymusi ona zarówno zmiany organizacyjne w funkcjonowaniu tych przedsiębiorstw, jak i konieczność negocjowania warunków wielu umów niezbędnych dla prowadzenia przez nie działalności gospodarczej (m.in. najmu czy dostawy). W związku z tym, iż Ustawa będzie znacząco ingerować w stosunki społeczno – gospodarczo – ekonomiczne, a dostosowanie się do niej przez podmioty funkcjonujące na rynku wymaga czasu, okres vacatio legis powinien zostać wydłużony i wynosić minimum 6 miesięcy.

IV. WNIOSKI KOŃCOWE

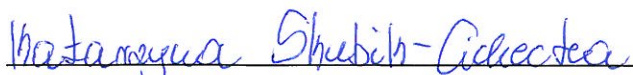
Zarówno sposób procedowania, jak i sama merytoryczna zawartość projektowanej ustawy budzą wiele uzasadnionych wątpliwości.

Po pierwsze należy dogłębnie zbadać, czy ustawa nie będzie wymagała notyfikacji Komisji Europejskiej, z uwagi na takie sformułowanie jej przepisów, które może świadczyć o stosowaniu przez Polskę pomocy publicznej w stosunku do części podmiotów, jednocześnie dyskryminując pozostałe oraz z uwagi na dotknięcie materii przepisów technicznych (sklepy internetowe). Po drugie, Ustawa wprowadza wymóg dokonania istotnych zmian w Kodeksie Pracy, Kodeksie Karnym czy też Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia. Tryb, w jakim mają być wprowadzone zmiany do tych ustaw jest błędny - nie zostały spełnione warunki szczególne odnoszące się do procesu legislacyjnego projektów zakładających zmiany w kodeksach, a wadliwość tę należy usunąć. Na końcu nadmienić należy, iż Ustawa zawiera przepisy, które mogą okazać się niezgodne z konstytucją, prawem ochrony konkurencji i prawem unijnym.

Drugi Projekt, nad którym trwają obecnie prace sejmowe, pomimo tego, iż zostały uwzględnione w nim niektóre postulaty zgłaszane przez różne organizacje, a także przez Rząd, nadal zawiera zbyt wiele błędów, aby mógł stać się obowiązującym prawem.

adw. Marika Werner-Tokarczyk

adw. Anna Danielewicz-Wilińska

adw. Katarzyna Skubik-Cichecka